

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 18
Tipografia „Aradul”
INSERȚIA
se primesc după tarif la
Administrația știrilor
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
pe un an . 780 Lei
pe 6 luni . 390 Lei
pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Pactul balcanic

Arad, 27 Aug.

Ideia unui pact de siguranță balcanic, emisă din cabinetul ministrului de externe dela Atena, a făcut zilele acestea ocolul presei europene și, ca de obicei, a fost discutată cu mai multă seriozitate de către ziarele apusene, cari devin grave în fața unor situațiuni pe cari nu le cunoaște nideajuns.

Mal înfăi, faptul că propunerea a pornit dela Atena, știrbește dela început ceva din ideea că realizarea ei ar satisface, în mod egal pentru toate țările cărora se adresează, interesele fie-căreia. Configurația geografică și condițiunile actuale fac ca Grecia să nu aibă interese comune străns legate cu ale celorlalte țări. Grecia se află acum în frământările proprii unui echilibru stabil pentru găsirea existenței și orice gest sau inițiativă din parte-i vizează, direct sau indirect, în primul rând, interesele esclusive ale acestei țări. Propunerea pactului de garanție balcanic face și ea parte din această categorie, fiindcă înțelege scoaterea Greciei din izolarea politică în care se găsește azi, amenințată, pe trei granițe, sârbă, bulgară și turcească, de fluctuațiunile politice viitoare.

Pactul de garanție este o denumire nouă sub care se înțelege un tratat de alianță. Și în acest înțeles o nouă grupare politică în Balcani în care să intre România și Jugoslavia este și inutilă și împovărătoare pentru alte angajamente pe cari le au aceste două state. Evident că în condițiunile dinaintea războiului peninsula balcanică era punctul dureros al politicii mondiale care trebuia menajată pentru că el amenința în mod permanent pacea generală și putea deslănțui războiul din moment în moment, așa precum a și făcut-o.

Azi însă condițiunile s'au schimbat ca de-a-vinge și situația în Balcani a rămas pe planul al doilea al preocupării diplomației europene. Orice conflict armat în Balcani ar fi să se ivească, el nu poate avea decât un caracter local și se va soluționa fără intervenția armată a vreunui alt stat european.

Centrul de gravitate al politicii europene este astăzi regiunea din Europa centrală care cuprinde statele succesoare ale monarhiei austro-ungare. Nevoia de a stabili acest centru de gravitate a determinat alcătuirea constelațiunii politice care se numește Mica Înțelegere. Realizarea acestei alianțe nu se datorește spiritului inventiv al unui sau altuia dintre bărbații politici ai statelor ce o compun ci nevoiei imperioase a politicii europene care și-a găsit exprimarea în hotărârile conducătorilor celor trei state. Legătura dintre ele este de așa fel încât nu poate decât să-i dăuneze orice angajamente noi luate în parte de vreunul din statele ce o compun iar forța armată și morală pe care o reprezintă Mica Înțelegere este suficientă ca să garanteze menținerea păcii în Balcani care nu mai este azi obiectul rivalităților de altădată între marile puteri.

De altfel, proiectul ministrului de externe al Greciei este foarte greu de realizat. Orice înțelegere dintre mai multe state se întemeiază pe prin ipii foloaselor reciproce, pe câtă vreme proiectul de mai sus ar folosi numai Greciei. În schimb ea ar trebui să dea ceva. Și, cu drept cuvânt, Jugoslavia cere Salo-

nicul cu hinterlandul, România Țirgirea bazei Salonicului pentru interesele sale, iar Bulgaria executarea clauzei din tratatul dela Neuilly semnat de Grecia, prin care se dă Bulgariei Dedeagaciul pentru ieșirea ei la Marea Egee.

Acestea sunt, pe cât reiese din declarațiunile autorizate pornite dela Belgrad, București și Sofia, cererile minimale ale a celor trei state, în schimbul garanțiilor statului-quo balcanic, de schimbarea căruiu se teme numai Grecia. Lăsăm deoparte indicațiunile pe cari ni le dă experiența trecutului apropiat asupra concepției Greciei despre păstrarea angajamentelor luate, cea „infidelitate istorică” a diplomației grecești, despre care vorbea mai deunăzi dl Principiu în comentariile ce făcea la propunerile grecești imediat după publicarea lor.

În rezumat proiectul unui pact de garanție balcanic, așa cum a fost enunțat de către ministrul de externe al Greciei nu are șanse de a fi realizat, mai întâiu că este lipsit de interes pentru celelalte state și apoi pentru că este prea puțin probabil că Grecia să convină a satisfăce cererile Jugoslaviei, României și Bulgariei.

Și dacă acest proiect a găsit adăpost și sprijin la unele ziare mari din Londra e numai pentru că Anglia este oarecum interesată la consolidarea situației internaționale a tinerei republici a Arhipelagului.

Aniversarea M. S. Regelui la Viena

Vina, 26. — Cu ocazia aniversării M. S. Regelui României s'a oficiat un tedeum la capela românească în prezența ministrului României dl Mitulescu înconjurat de personalul legățiunii.

Convocarea unei conferințe militare la Paris

Cu participarea Poloniei și Micii Înțelegeri
Berlin, 26. — Se anunță din Varșovia că la jumătatea lui Septembrie va avea loc la Paris o conferință între Statul Francez, Polonia și Micii Înțelegeri, cu scop de a pune la cale o colaborare mai strânsă și a desfășura un schimb de păreri privitor la pactul de siguranță.

NOTE

Bătăia în școală

Arad, 27 Aug.

„Nu cunosc alt semn al superiorității decât bunătatea”, a spus odată un om — Dumnezeu între oameni — care a împărțit săracilor cea mai mare parte a rodului muncii lui imense.

Bunătatea!...
Iată o însușire cu care nu s'ar putea mândri, de-o pildă, învățătorul Valer Braja dela școala de stat din Pecica Română (județul Arad.)

Nu-l cunoaștem personal pe acest dascăl, care crede, poate, în puterea educativă a ciomagului. O văduvă de războiu, ne-a adus în această triștă după amiază de toamnă un semn dureros despre existența dascălului Valer Braja.

Orfanul de războiu George Bodrojan din Pecica Română, a fost — după spusele acestei văduve de războiu — nu de mult stălic în bătăi de dascălul acesta, plătit din munca celor mulți.

Deși dela data acelei barbare schimbării a trecut multor timp, bietul orfan de războiu George Bodrojan nu s'a vindecat și, poate, trupul lui nevinovat va fi osândit să-i aducă aminte până la moarte de lecția grozavă a bastonului învățătoresc al dascălului din Pecica Română.

Acest orfan încearcă toate doctoriile pe care mama lui i-le poate procura. Le încearcă înzud. Umilăturile dela încheieturile brațelor și dela gât se încăpățânează să-i chinuiească mereu trupul tânăr. Școala, în gândul lui, se confundă acum cu temnița...

Și, poate, în viitor bietul orfan se va feri de școală cum se ferise omul cinstit de temniță. Pașania lui îi va hotări pe mulți copii să fugă de școală ca de un loc de tortură pentru suflet și pentru trup.

În trecerea prin școli, am întâlnit dascăli cari își stăpânesc școlarii prin gând iscit, prin tact și prin bunătate. Brutalitatea dascălilor a provocat totdeauna, între elevi, revoltă și dispreț. Bunătatea a pacificat chiar și sufletele cele mai îndărătnice...

Ciomagul dinomului Valer Braja, nu poate să trezească în sâmul școlărilor decât revoltă și dispreț. Am fi totuși curioși să știm ce măsură s'au luat, de către autoritățile în drept, împotriva acestui învățător care își necinstește tagma!

Comuniștii condamnă la moarte pe primul ministru polonez

Varșovia, 25. — Cu ocazia executării a trei comuniști la Varșovia, primul-ministru polonez a primit dela Berlin din partea unui „Comitet comunist german”, o scrisoare prin care i se face cunoscut că este condamnat la moarte.

Lupte sângeroase între fasciști și comuniști în Austria

Berlin, 26. — La Gellenkirchen (Austria de sus) s'au deslășurat lupte sângeroase de stradă între fasciști și comuniști. Șapte fasciști au fost răniți de gloanțe. Poliția a arestat 30 membrii din organizația comunistă.

FOILETON

De frica măcelului

Era în luna Șaval, epocă înclinată laugi-lăcului la Meca.

Părinții Lilianei locuiau în afara Ierusalimului, aproape în mijlocul câmpului, dacă se poate numi astfel niște stânci, un pământ roșcat, pe care se aflau prășii ici și colo niște arbori pipericiți, apoi tufe de mărăcini, prin care cloceau serpii.

Soarele răsărise de data asta roșu ca un talger însângerat, iar țările lui, torțe arzătoare, păreau și cele din urmă fire de iarbă, cari trăsneau sub picioarele caprelor și stărogiuau frunzele lucioase ale roșcovilor. Mica Liliana și cu soră sa cea mare se duceau la școală pe măgarușii lor de Egipt. Fetita era cam îndărătnică față de orice învățământ metodic și nu se mângâia de lungile ceasuri de plictiseală decât cu plimbarea asta pe spatele măgarușului. Îi plăceau mai cu seamă zilele lui lunie, a caror lumină aprigă orbitoare, țesea un fel de întințiu peste colinele arse și câmpiile ucate și din cari se ridică la răstimpuri ca un fel de suspinuri înăbușite, cârâitul vruinei șopârle mai mari, care-și încălzea la soare trupul-i negricios. Pe lângă asta adeseori Ali, negrul care le însoțea până la școală alergând la pas cu măgarușii, îngâna un cântec monoton și trist, o tănguire, o

nemărgănită nostalgie după umbra și după izvoare!

Liliana observă că în dimineața asta Ali nu cânta; ochii lui aveau niște răstângeri ciudate și schița în aer gesturi fără nici o noimă.

Când ajunseră la drumul ce ducea la Arabia Pictroasă, trebuiră să ferească din calea unui alaiu de hații, ce se duceau la Meca.

Derveișii jucând la suzetele tamtamului mâncau pietre și se înțepau cu cuțitele. Făcîri și imani legănau flămure brodate cu semilunae; fălăituri acestora se amesteca cu bătăile din aripi ale păsărilor răpitoare.

La intrarea în Ierusalim, lângă poarta Leilor, soldații trențăroși luau niște aere sălbatică, iar prin străzile mai doznice Liliana se înfricoșă de privirea plină de ură a Turcilor.

Ajunse dela școală, cele două surori se dadură jos de pe măgaruși și cea mai mare făcu să cadă cu zgomot ciocanul cel greu dela poartă, în vreme ce Ali, care avea să vină să le ia acasă tocmai la vecernie, piecea pe sub bolți. Liliana simți o teamă nelămurită; ar fi vrut să alegere după rob, să-l roagă să le aștepte afară, sau să le ducă îndărăt acasă. În același clipă însă Di-

Interesele economice românești

Arad, 27 August.

Congresul Uniunii Centrale a reuniunilor meseriașilor și comercianților români, ținut la Cluj în zilele de 15 și 16, a lunei curențe a fost o manifestare frumoasă de solidaritate profesională a elementului românesc din viața economică ardeleană. Acest congres, pentru unitatea de vederi arată de întregă pătura negustorimii și industriașilor noștri, în rezolvirea unor chestiuni de importanță, cum este cea a reconstituirii Camerelor de Comerț, înzestrarea cu capitaluri, unelte și mașini, a micilor industriași români ect. a pus pe grije pe câțiva dintre exponenții usurpatorilor de drepturi rămășiți nouă moștenire dela statul ungar. Este foarte ușor de înțeles că concepțiunile noastre minoritari, cari sub vechea stăpânire aveau toate favorurile și privilegiile, erau sprijinite din toate puterile pentru formarea unei clase profesionale superioare populației majoritare care eram noi românii ardeleni, să nu privească cu ochi buni tendința noastră de a ne pune la rând cu dășii. Iată deci, cum se explică faptul, că orice mișcare de emancipare a noastră de sub tutela lor pe teren industrial este privită în tabăra lor ca un act de persecuțiune împotriva-le. După concepția îngustă a câtorva ar urma, că noi românii să nu fim liberi a face ceace credem de bine în interesul emancipării noastre profesionale, decât cerându-ne voie dela minoritari.

Di Stupjar Samu, un reneșat, fost funcționar al statului român, de unde a fost scos afară pentru că a refuzat jurământul de fidelitate, vine să ne țină lecție în publicația de care neam ocupat și altădată și care este „Munkaadok Lapja”. Are îndărătnicia acest provocator nechemat să ne arunce în față, comercianților și industriașilor români, că acțiunea noastră de organizare pentru apărarea intereselor noastre vitale, este pe cale greșită, că acțiunea aceasta nu are aprobarea majorității, că vetea ținerii acestui congres a stricat „a și cum ai sparge cu o piatră pânza fină a unui palaeon” atmosfera bună creată de congresul Uniunii corporațiilor ținut la Arad cu ocaziunea Târgului de Mostre.

Cât privește calea pe care o urmărim noi profesioniștii români pentru organizarea noastră îl asigurăm pe di Stupjar Samu, că aceasta este calea cea dreaptă, pe care o urmează mulțimea conștie a întregii clase profesionale românești. Este zădărnice orice uneltire împotriva noastră pe acest teren căl rezultatul organizării noastre se prevede de pe acum. În ceace privește comparația congresului corporațiilor industriale ținut la Arad cu ocaziunea Târgului de Mostre, unde di Stupjar Samu s'a simțit la largul lui, cu un paingenis fin, suntem de perfect acord cu dsa. De fapt di Stupjar este paingenisul care își aștepta prala retrin în anumite colțuri ale edificiului casei noastre. Ca să ne scăpăm de el noi nu vom

arunca cu pietri ci vom lua mătura ca să curățim casa.

Ceace scrie acest Stupjar Samu azi în foaia „Munkaadok Lapja” despre noi, ne-am obișnuit să vedem în „Budapesti Hir-lap” pe vremuri. Nu cumva dsa este în sold: lui Rakosi Jenő?

Di Stupjar trebuie să știe, că aspirațiunile noastre, ale comercianților și industriașilor români, de a conduce viața economică în țară sunt legate de soartea poporului din care facem parte. Când noi cerem ca guvernul să țină seama de drepturile noastre de a ne desvolta, suntem în asentimentul întregii obște românești, și toți aceia cari caută să puă obstacole în calea noastră vor fi tratați ca dușmani.

Cameretele de Comerț, Corporațiunile industriale și în fine toate organizațiunile cu caracter public, având la bază legile de organizare românești sunt considerate de noi ca instituțiuni de stat, chemate să apere interesele economice ale noastre. Aceste instituțiuni trebuie să fie deci conduse de elementul pătruns de spirit românesc, ele nu pot fi peupnir de desnaționalizarea noastră cum au fost în trecut. Viața de Stat a fiecărui popor este în mâinile majorității din care se compune. Administrația publică, industria, justiția cu prelucrarea imperială toate au trecut în mâinile românilor în Ardealul desrobbit. Atunci cum crede acel apostol mincinos, că în cadrele unei corporații industriale a fost refugiu și că de acolo ne va putea împoșca cu tină mai departe? Se înșală foarte mult toți cei cari cred la fel.

Congresul dela Cluj a fost afirmarea drepturilor noastre pentru ridicarea clasei profesioniștilor români la o treaptă egală cu minoritarii privilegiați de altădată. Acest congres n'a cerut nedreptățirea și nici favorizarea nimăru, ci a cerut repararea unei nedreptăți provenite chiar dela dușmani.

Toți aceia, cari au trăit azi înainte de războiu, cunosc opera de maghiarizare pe care au susținut guvernul ungurești între românii din Transilvania. Sistemele de încurajare a micilor industriași prin acordarea de credite ieftine și înzestrarea lor cu mașini, a fost un plan bine elaborat de a înălțura înecul cu înecul toate elementele românești din viața economică. Atât creditele ieftine cât și mașinariile pentru încurajarea micilor industriași va trebui să se dea de acum românilor, pentru că să poată ținea pas cu minoritarii îmbogățiți.

Noi românii nu putem decât să ne bucurăm de rezultatele Congresului dela Cluj, iar di Stupjar Samu oricât ar fi dânsul de secretar al Uniunii Corporațiilor Industriale nu putem decât să îl recomandăm, să nu se atingă de Congresul nostru, căci se va izbi de zidul de apărare pe care îl formează grosul profesioniștilor români conștienți de drepturile lui în Stat.

Un comerciant.

tenul mai mare al Lilianei, se ivi la colțul străzii, venind în galopul măgarușului și fetița îi fu rugăte de teama de adineaori, care, de altfel, se spulberase acum la vederea lui.

Soarele străpungea zidurile cele groase de piatră; atmosfera cloceala într-o dogorăală nemiștomentă. Cărduri de șopârle, scoțând niște sunete surde, alergau prin lăuntruțul țurii din sala de studii. Învățătorul ca și elevii aștepuu. Liliana, cu capul pe pupitrul, dormea slături de prietenul ei Dic.

Deodată pași grabiți răsună pe lespezi și un zăngănit de arme sfășie toropeals. Copiii sar în sus speriați. Un pâlce de leniceri, trimiși de consuli cari fuseseră înștițați de primejdia ce amenința pe supușii lor, dau năvală strigând.

Fugitul Fugții Turcii plănucse un măcel. Peste un ceas toate casele vor fi înconjurate.

La cuvântul de măcel, care sună în auzul Europeanilor ca un dangăt de clopot, copiii se reped la uși nebuni, scoși din minți, văicărîndu se și plângând.

Mulți dintre ei locuiesc în oraș, în curând au s'ajungă acasă. Dar alții, neorociti!... stau afara din Ierusalim. Liliana, care crede în minuni, nu mai simte nici un fel de frică, căci se gândeste că de sigur Ali, înștițat de o presimțire, trebuie să fi venit să le iee. Vail... S'a înțelat: curtea e pustie, Ali nu le așteaptă. Trebuie să-și ia deci inima în dinți și să treacă, pe jos, prin mahalaua mneul-

mană. Și'n timp ce copiii fug, înclupirea hoțară a Lilianei umple colțurile întunecose și bolțile, pe sub care trece, cu vedeniei amenințătoare, de-o mie de ori mai chinuătoare decât realitatea.

În hațna cea largă a unui be-din i se pare că vede aripelae unui vampir, care sugge sângele din inimă; o biată pisică, care mișună, se prefăce într'un fakir, ale cărui urlete cer carne de copii creștini; și'o umbra porților mâni înarmate cu ghiare, mâni pline de sânge, o opraș, o strâng de gât, o chinue. Sugrumată de spaimă, cu ochii căsați mari, se agată de soră-sa mai mare care merge înainte c'un pas hotărât, așa încât biatele ei piciorușe nu se pot ar pot ține de dâssa. Atunci Liliana se înclătează de brațul lui Dic, tovarășul ei; cum însă nici el nu pre-i tare de inimă, o trage fără milă după dânsul pe pietrele ascuțite, de cari picioarele ei, nedeprișe cu mersul prin aceaste locuri, se împiedică și se lovește la tot pasul.

Prăvăliile creștiorilor suat închise. Turcii se uită c'o milă batjocoritoare cum fug aceste gingașe victime și Liliana le înțelege gândul:

„Degeaba alergați. Când, după această sfortare desnașdănită, o să vă credeți în adăpost, tocmai atunci o să vă scoatem afară din case” — parc'ar zice dâșii.

Biata fetiță însă și-aduce aminte de rugăciunea ei din toate zilele, înasurarea a unei inimi bune și iubitoare: „Dumnezeule mare, fă-ne să murim împreună”.

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românilor Nr. 7.

CONTRA BĂTĂTURI folosiți ANAGALLIN

preparat de FARMACIA TIBERIU RĂNYI via-a-via de casa Județului. (1419)

Cel mai eficient izvor de aprovizionare cu

postăvării englezești veritabile.

Tot felul de căptușeli, cele de trebuință pentru croitorii în magazia mare permanentă. 00000 (1671)

BRITISCH IMPORT

Arad, casa Neuman, Bulev. Regina Maria 9.

Inserții se primesc în Administrația ziarului.

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Direcțiunea Generală: București Str. Lascăr Catargiu 11. Uzine: Arad.

Adresa telegrafică: Vagonastra București. Vagonastra Arad. Scrieri București: Casa postală 136. Arad: Calea Aurel Vlaicu.

Orice fel de vagoane de persoane, de marfă și de lux, vagoane cisterne (de spirit, petrol și benzină). — Vehicule industriale, forestiere și agricole. — Construcțiuni de fier, stâlpi nituiți. — Piese de mașini forjate. — Zdrobitoare de cânepă. — Poduri de fer. Piese de fontă și de metal. — Cazane de aburi, rezervoare (pentru apă, spirit, petrol și benzină) de orice formă și marime. — Piese de rezervă pentru vagoane normale și vagoane cisterne. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de nunta, boțez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12 (In curte la dreapta).

Spre smerită aducere-aminte.

...cucerimă închinare pioasei memorii și o lacrimă caldă pe țărâna mormântului uitat al iubitului profesor dr. Petru Pipos.

La vâlmășagul vieții e bine, ca omul să caute câteodată alinare — fie chiar și de câteva clipe numai — pentru frământările sufletului, pentru în urmă, recules, să poată relua și lupta grea reclamată de viață.

Stăpânit de stări gânduri și cum contactul cu cei dispăruți, apropierea de sufletul lor este totdeauna bun prilej de reconfortare, de reculgeră sufletească, m'am aflat rătăcind într-o dupăamează din zilele trecute printre șiragurile locașurilor de veci ale celor ce-și dorm liniștiți somnul etern în cimitirul de sus al acestui oraș.

Cunoscut bun și scump n'aveam acolo decât unul singur: profesorul dr. Petru Pipos. Legăturile sufleteste indisolubile durate zi cu zi ani de-a rândul prin crâmpiele de mărteie idei frățe din sufletul său de apostol al culturii științei pure și naționalismului curat, percepute alături de mine și de alții colegi înaintași, au supraviețuit morții sale. Și, pârșit de sentimentul profundului devotament, ce cuvinte se să-și păstrăm toți fiii suflet-tești, și prin 'oi neamul românesc depe aceste plauri, înafletitului profesor, m'am apropiat să cercetez mormântul ce cuprinde odihnitele sale moaște. Locul imi era cunoscut depe vremuri, iar mormântul ușor de recunoscut în simplitatea sa. Mormântul Nr. 700 cuprinde sub gila sa înțelenită doi dispăruți: profesorul dr. Petru Pipos și iubita sa mamă.

M'am apropiat cu pietetea datorată unui dascăl adevărat, cucernic m'am oprit în fața modestei cruci de veghe și m'am simțit dezolat în fața aceluia mormânt rece și strămi, care între cei patru pereți reci și săi cuprinde o inimă atât de largă, iatăncea o minte atât de înțeleaptă și așterne vâul de răceală al morții peste un entuziasm atât de înfăcărat în nobilul său avânt. Nu pu team înțelege, cum pentru un suflet, care o viață întreagă a răspândit numai lumină și căldură în jurul său, care s'a abuciumat neconștient numai ca să dea un rost, un sens vieții în felul cum a crezut el de bine pentru neamul său, nu izbutese să înțeleg, de ce n'ar putea, ca și moartea să aibe un sens, un înțeles pentru un atare suflet ales. Presărat și înconjurat de fluturii galbeni, singurele florițe modeste, ce deoată totuși o îngrijire, mormântul azi-măine, când se va fi dus și aceea mână îngrijitoare, îmbătrânită acum și ea, este sortit, să dispără înainte de vreme.

Școala și biserica, cărora și-a consacrat profesorul dr. Petru Pipos întreaga sa ființă și viața sa abuciumată timp de 32 de ani, nu sunt recunoscătoare. Pe când alături, deasupra altora morminte mult mai îngrijite, se înalță mândre adevărate monumente cu epitafuli, cari vestesc trecerea la cele eterne a altora, ce încă dorm lin așteptând ziua judecării celei de apoi, după ce poate și viața lipsită de vze un abucium le va fi fost un dulce far niente, — la capul din care radia odnoară atâta lumină, azi veghează smerită, umilită parcă, o cruciuliță de tinochea, pierdută și aceasta în modestele florițe ce acopăr gila mormântului și vestind numai trecătorului ce privește mai scrutătoare, că: Aici odihnește dr. Petru Pipos prof. 1859—1913.

Dascălul atâr generații de luminători ai neamului românesc s'a dus dintre noi înainte cu 12 ani cu conștiința datoriei împlinite. N'a așteptat răsplătă în viață, dar ne-o reclamă imperios aceste acum după moarte, când fiii neamului său multumită fericitelor schimbări, pot înainta cu pași mai repezi spre lumina idealului indicat de el. Ne-o pretinde această răsplătă marele său

suflet nu pentru sine, ci pentru voi cei de azi și pentru ceie vor veni mâine, ca îndemnul luând toți cei buni să se învrednicească a-i urma.

Ar fi o ingratitude, ca noi ceie ne-am încălțit la lumina sufletului său nobil, să lăsam ca fără de urmă să se stingă candela, ce nu licărește la capul mormântului regretatului profesor dr. Petru Pipos, dar arde încă și va mai lumina mult înainte prin voi, „lumina poporului.” — cuvintele atât de cuprinzătoare ale iubitului profesor — până în cele mai răslețite cătune românești. Vălu uitării nu se poate așterne atât de fără de vreme peste un suflet mare, pe care-l știu și simțim planând în atmosfera întunecoasă a umilelor, vechi și înspre apunere locașuri de cultură românească, cât și în arul plin de lumina fericităii al școlilor ce se ridică triumfătoare în zilele noastre.

Nu voi stăruir aici asupra formei, în care cuvintele se să dăm expresiune vie prin osul nostru de recunoștință profundă față de înfăcăratul apostol al progresului prin lumină, eternizând memoria iubitului profesor dr. Petru Pipos. Dar nu trebuie să uităm, că nouă ni se impune mai mult ca oricărui pături sociale, și de a fi lămurii asupra adevărului, că atât un popor cât și orice clasă socială trăiește numai prin marii săi înaintași, cătă vreme este în stare să înțeleagă că acelora le dătează un cult pentru conștiința legăturii sufleteste atât de necesară pentru viață, fiind singura prin care se înving obstacolele în lupta vieții și se înfăptuiesc aspirațiile nobile.

Ceice vor fi cetind aceste rânduri și au avut fericierea de a fi stat mai aproape și cunoscut mai bine sufletul profesorului dr. Petru Pipos, să reflecteze puțin asupra lor și să nu întârzie de a încerca să indice calea ce-ar fi de urmat, pentru că tributul recunoștinței noastre să fie dat memoriei sale prin o manifestare cât mai puternică a sentimentelor noastre de pietate și mai adecvată conștientă de viață ale întruului nostru profesor. Prin țărâna înțelenită a mormântului său, să pătrundă până la noi și mult încă n'inte glasul sufletului său abuciumat odată, spunându-ne multumit acum, că omul îi este dulce și lin, țărâna o simte ușoară, pentru că viața nu i-a fost zdrarnică, cătă vreme fiii săi suflet-tești l-au înțeles.

Dar și până atunci — ca să mă folosesc de expresiunea profesorului dr. Petru Pipos — „Mărita Dieceza” are o datorință față de profesorul care și a jertfit viața întreagă servindului cu abnegațiune, are o datorință pe care nu trebuie s'o uite acum, chiar dacă n'a ținut socoteală de ea în acest tristă zi de toamnă, când înainte cu doisprezece ani cel mai celebru dintre profesorii preparanșii ortodoxe din Arad a pornit pe calea veșniciei.

Jertfa vieții adusă pe altarul unui mare ideal este sfântă, omagiile și recunoștința noastră a celor rămași după stingerea acelei vieți cuvine se să nu fie date uitării. Și nici acestea nu a-ile reclamă poate nobilul suflet ce s'a stins luminând. Ni le datorim însă înaintea pentru noi, ceie suntem azi și pentru ceie ne vor urma mâine, pentru că acesta este rostul lui și acesta ne o indică într-o lumină atât de vie și preceptele religioase ale ortodoxiei noastre, ce din mormânt să răsară pentru noi viață nouă.

Dr. Petru Faur.

Un bloc al statelor balcanice

Roma, 23. — Agenția „Atmo” anunță că guvernul din Praga, Belgrad și București vor alcătui un bloc și vor redacta memoriul privitor la pactul de siguranță, cerând garantarea actualelor granițe. Memoriul va fi trimis și Greciei, Poloniei și Statelor baltice spre a fi semnat.

doare și de praf, scoțând și pe stăpătore, chemând într'ajutor pe zoră sa. — Marto! Marto! Marto!

Marta se oprește o clipă, apoi pornește din nou într-o fugă zornită, căci și ea a auzit spropinduse alaiul necredincioșilor.

Liliana nu poate merge mai departe. De mult și-a pierdut pălăria; pe dinaintea ochilor îi joacă șanze roșii de păianjen. Vrea mai de grabă să moară pe loc, să fie mormântă de vampiri și stropșită de dervizi. Se pune deci jos pe o piatră, își acoperă capul cu șorțul și așteaptă astfel, cu bărbăție, moartea.

Biata Liliană! O groaznică amărăciune îi otrăvește sufletul ei de copil și i turbură liniștea celor din urmă clipe. Se gândește că a fost părăsită și de soră-sa și de prietenul ei Dic; că dănsa are să moară aici, singură, fără nici un ajutor, în vreme ce ei vor fi înconjurați de iubire de sprijin.

Încetul cu încetul însă căldura îi toropește demădejea. E zmulă din amor țire de zgomotul unor pași, cari se apropie.

„Turcii!” se gândi ea. Nu mai are însă putere nici să se scoale, nici să se uite prin șorț. Și aducându-și aminte că, spre a scăpa de primjdie, cărbușii se prefac că s'openi se face și ea că-i moartă. Pașii se opresc; cineva se pleacă spre dănsa și o ridică în sus. De data asta tot trupul i se încordă de groază și așteptă, cu inima strîntă, mun-

Congresul internațional creștin din Stockholm

Un interview al I. P. S. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Transilvaniei

Ziarul „Sv. Morgenbladet”, unul dintre marile cotidiene ce apar în capitala Suediei publică următorul interview cu I. P. S. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Transilvaniei, delegatul României la congresul bisericesc care se ține acum la Stockholm:

„Sfântul Sinoad al bisericii ortodoxe a României m'a delegat ca reprezentant al său la congresul bisericesc de aici. Acest congres a trezit mare interes și la noi. Printre urmările bune ale războiului trebuie să numărăm tendința generală de a stabili un contact mai intim între comunitățile eclesiasice.”

Cel care vorbește este mitropolitul Transilvaniei Nicolae Bălan, care a sosit la Stockholm Duminică seara. În timpul călătoriei el este însoțit de asesorul consistorial părintele Trandafir Scorobț și de profesorul dela universitatea din Cluj dr. Lupaș. În timpul călătoriei mitropolitul s'a oprit pentru 4 săptămâni la Karlsbad. Are reședința în Sibiu și afară de aceasta mai sunt mitrolii la București, unde stă patriarhul, la Iași și Cernați.

Pentru unitatea bisericii creștine

„Ne așteptăm la multe lucruri dela conferință, dar însuș faptul că oamenii bisericii se pot întâlni și cunoaște, este un eveniment important. Este s'mnul că toți oamenii cu judecată, găsesc că a sosit timpul pentru a căuta să afle o soluțiune a marilor probleme religioase și morale, pe baza adevărului cuvintelor: „Numai cu păne va trăi omul”. Spr ca conferința va reuși să elaboreze un program de idei, prin care spiritul lui Hristos se va evidenția în mod mai unit în biserică. Reunirea bisericilor o consider ca telul suprem spre care trebuie să tindem. E greu de spus, dacă aceasta se va întâmpla în timpul vieții noastre, dar șefii bisericilor trebuie să lucreze în acest scop, căci biserica lui Hristos este una singură, iar nu mai multe.

Problemele sociale

„Sunt foarte fericit că problemele sociale au fost așezate în primul plan al conferinței. Este domeniul asupra căruia bisericii pot să obțină mai ușor un rezultat, stabilind un contact natural între munca spirituală a bisericii și activitatea sa în viața practică.

„In creștea privesc biserica ortodoxă în România, ca este o adevărată biserică a poporului și ceace o remarcă între celelalte biserici, este organizația sa foarte democratică. S'a spus chiar că această organizație ar avea o notă protestantă, dar noi găsim că ea este în spiritul vechiului creștinism. Este caracteristică că noi am avut sufragiul universal în biserică de 70 de ani încoace, ceace nu-și putea închipui cineva în viața politică a celor vremuri. Biserica noastră are astfel mari posibilități de a influența poporul și de a încuraja dispozițiunea spirituală, care trebuie să fie baza de muncă, spre care tindem să ajungem conferința ecumenică de aici. Mă gândesc: mai ales la spiritul de pace și împăcitate.

Politica pacifică a României

„Poporul român are o mare dorință de pace și situațiunea în țară s'a dezvoltat foarte liniștit după război. Am văzut în câteva zile străine, că la noi ar fi fost tulburări în ultimii ani, dar nu înțeleg de unde au fost culesese asemenea informațiuni. În orice caz ele nu sunt de loc autentice. Sântem foarte fericiți de a nu avea o mișcare bolșevică în România, deși suntem vecinii lor. Nu există agitațiune pe lași și bolșevicii cari există, nu ar fi îndrăzniți să publice vre un jurmă, care de altfel nici n'ar avea cetitori în public. Din când în

când sosesc indivizi din Rusia, spre a afla în secret, dar sunt curioși descoperiți trimiși peste graniță.

„Această bună situație depinde de multe lucruri. Mai întâi există în România o veche cultură populară solidă, apoi poporul nostru este foarte influențat de cătă spiritul bisericii. Al treilea, suntem o țară în preponderanță agricolă, ceaa mai mare parte a populațiunei fiind compusă din țărani, cari sunt proprietari și într'un astfel de pământ sămânța dinților dragonului boșevic nu are nici o putință de a se desvolta.

În urma reformei agrare

„Marea reformă agrară, realizată de acucățiva ani încoace, a fost foarte importantă pentru dezvoltarea țării.

Statul a expropriat marile proprietăți cari au fost împărțite cu plăta țărănilor. Dovada de voință slucără de a crea cea mai bună situație posibilă, este că această reformă a fost realizată fără opoziție dela partea marilor proprietari, deși ar trebui să recunoștem că a fost destul de slab delapăgubiți de pământul ce li s'a luat. D'altefel trebuie să observăm, că opoziția între diferitele clase sociale nu este nicăiri atât de neînsemnată ca în România.

„Ca și în politică, liniștea domnește și în biserică. Din 17 milioane locuitori, 14 milioane aparțin bisericii ortodoxe, pe când celelalte 3 milioane sunt romano-catolici sau membri ai mai multor comunități eclesiasice protestante. Constituția țării votată acum doi ani, a garantat tuturor comunităților libertatea de conștiință și de cult. Vă ținem, care are un nunțiu la București negociată actualmente cu guvernul un nou mit regulament al situațiunei și al drepturilor romano-catolicilor și se spune că va fi concordat și va fi încheiat. Probabil că va mai dura cât va timp, până când această chestiune să fie rezolvită.

Radici despre pacificarea balcanilor

Belgrad, 25. — Ștefan Radici a declarat zisriților că înțelegerea croată-sârbă face progres.

Atât poporul croat cât și cel sârbesc au primit cu cea mai mare bucurie înțelegerea. Delegația jugoslavă la Geneva, în care fac parte și trei croați, va demonstra în fața lumii întregi înțelegerea dintre aceste două partide.

Asupra problemei Balcanilor dl Radici a comunicat următoarele: „Tara noastră nu e numai lângă Adriatică și e și un stat dunărean; de aceea legăturile noastre maritime nu vor fi numai pe marea Adriatică ci și pe Dunăre.

O înțelegere cu Bulgaria e de dorit, deoarece ambele state sunt de aceeași rasă. Înțelegerea aceasta întărește anumite grăutăți, pe care le vom înlătura. Nu vorbim de ele dar ne gădăm. Propunerea pentru pactul de garanție îl găseac foarte bun.

Ar li de dorit ca blocul balcanic să ia ființă.

Valul de căldură în Capitală

Un val înăbușitor de căldură s'a lăsat Miercuri, asupra Capitalei.

Dacă până acum termometrul a arătat o temperatură obișnuită Miercuri după amiază s'a putut sesional cea mai pronunțată temperatură din tot cursul verii.

În moș oficial nu s'a comunicat că la orele 2 jumătate d. a. s'au înregistrat 38 grade la umbră și 47 la soare.

În Capitală, valul de căldură era adus dispre sud cu tendință de și mai multe pronunțare.

Marta că se întoarce singură acasă, mila pentru mica lui stăpână, părăsită în mijlocul câmpului, înăbușise ori ce alt simțământ.

Ajunșând acasă, Liliana fu cuprinsă de o nouă groază. Tatăl ei, care plecase într-o cercetare arheologică, nu se întorsese încă. Petrecu ceasuri întregi în lacrimi și rugăciuni.

În sfârșit, într'unurz, atunci când școlii plâng în mușii tatăl său se întoarce însoțit de mai mulți musulmani cu brăul țitit de pistoale și de hanțere. Liliana, temându-se de vre un atac, începuse să tremure din nou. Văzu însă că tatăl său se întoarce pe prag și se desparte de însoțitorii lui cu cuvinte de prietenie. Apropiaundu-se, află că Turcii găsiseră pe arheolog adăncit într-o copieră unei inscripții sub bolta unei camere mortuare. Dășii li strigaseră să vină după ei, nevrând să turbure liniștea cea mare a mormântului print'un omor făptuit pe un mormânt. Învățatul însă se rugase să i dea voze mai întâi să-și isprăvească lucrul. Și Turcii, minunați de atâta resemnare și seninătate, vrednică de un profet, strigară: „Acesta nu e un necredincios; e un înțelept!” Și-l petrecă până acasă.

Mirlan Harig

Rezultatul alegerilor pentru Camerele Agricole

Până ieri au sosit la ministerul de interne următoarele rezultate provizorii:

- Dorohoi**
Reușit lista blocului cetățenesc cu 6294 voturi.
- Suceava**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Brașov**
Lista blocului cetățenesc 1343 v. ales. Opoziția unită 629.
- Fălcu**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Gorj**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- R. Sărat**
Reușit opoziția-unită.
- Orhei**
Reușit lista partidului averescan.
- Callacra**
Reușit lista opoziția unită.
- Prahova**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Neamț**
Reușit lista opoziției-unită.
- Bacău**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Argeș**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Vâlcea**
Reușit lista blocului cetățenesc 4375. Opoziția-unită 3972.
- Ifov**
Reușit lista opoziției-unită.
- Tulcea**
Reușit lista opoziției unite.
- Tecuci**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Tutova**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Vaslui**
Reușit lista blocului cetățenesc.
- Sibiu**
Reușit lista blocului cetățenesc: 5014 v. Opoziția unită 4125.
- Mehedinți și Dolj**
Listele opoziției-unită au fost alese.
- Roman, Dâmbovița și Romanași**
A fost declarat aleasă lista opoziției-unită.
- Bistrița-Năsăud**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Buzău**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Olt**
A reușit lista blocului cetățenesc.

- Muscel**
A fost aleasă lista opoziției unite.
- Covurlui și Vlașca**
Lista opoziției-unită a fost aleasă.
- Văscăuți (Bucovina)**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Zastavna (Bucovina)**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Constanța și Putna**
A reușit lista opoziției unite.
- Teleorman**
Lista part. averescan a fost proclamată aleasă.
- Iași**
Lista part. pop. a reușit.
- Coșmani (Bucovina)**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Rădăuți**
Lista blocului cetățenesc 1117, averescani 503, țărăniști 1167, aleasă.
- Câmpulung**
Lista blocului cetățenesc 614, averescani 34, țărăniști 762 alea.
- Durostor**
S'a ales lista opoziției unite.
- Târnava-Mare**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Târnava-Mică**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Timiș-Torontal**
Lista opoziției unite s'a ales.
- Siret**
S'a ales lista p. averescan.
- Tighina**
Lista blocului cetățenesc 13.000 v. ALES. Opoziția unită 5.000 v.
- Soroca**
Lista țărăniștii a fost aleasă.
- Brăila**
Partidul național 4460 alea. Blocul cetățenesc 3450, țărăniști 3450, averescani 2486.
- Bihor**
A reușit lista blocului cetățenesc.
- Carag Severin și Fălciuceni**
S'au ales listele opoziției-unită.
- Chișinău**
Lista blocului cetățenesc 23.000 v. ales. Opoziția-unită 6000.
- Vișnița**
Lista blocului cetățenesc 544 v. ales. Averescani 23, țărăniști 433.
- Gura Humorului**
Lista blocului cetățenesc: 313, Averescani 141, țărăniști 316 aleși.
- Cahul, Făgăraș, Cetatea Albă, Hotin și Iamail**
a reușit opoziția-unită.

Spargerea cu furt dela sinagoga din Arad

În noaptea de 26 August, răfăcători rămași necunoscuți, s'au introdus, cu chei false, în localul sinagogei din localitate, reușind a sustrage din cassa mică de bani suma de 25.000 lei.

Groznică ciocnire de trenuri din stația Bod pe linia Feldioara-Brașov

Între Bod și Feldioara, în apropiere de stația Bod s'a produs o ciocnire a personalului Orajea-Mare București Nr. 328 cu 10 vagoane fugite pe linia din stația Bod. Din relatările stației Bod, rezultă că din cauza furtunei din noaptea de 25 pe 26 c. 10 vagoane reparate cari se aflau în triajul stației au fost luate de vânt și împinse spre Feldioara, de unde venea personalul de Orajea-Mare.

Un general francez atacat de bandiți syrieni

PARIS. — Se anunță din Cairo Agenției Havas: Generalul Soule, care inspecta posturile de siguranță pe linia ferată Damasc-Ezra, și ofițerul său de ordonanță, căpitanul Degoulet, care l'însoțea au fost atacați de bandiți și răniți ușor.

In Cinema Graficul Mal Mureșului

Vineri și Sâmbătă se va reprezenta: „Bani și inimă” dramă socială în 6 acte cu Rodolpho Valentino și Alice Terry în rolurile principale. Ca adaus la acest program va rula „Seff și Coel ca vagonbunzi” burlesc american în 2 acte.

In jurul alegerilor dela Arad

Cui se datorează rezultatul surprinzător. — Propaganda bolșevică a țărăniștilor și pocăiților. — Amestecul nepermis al unor preoți nevrednici și al unor ofițeri. — Atitudinea suspectă a unor magistrați. — Pășania unui preot cuprins de furoare

În numărul de ieri al ziarului nostru am arătat că rezultatul scrutinului pentru alegerile Camereilor Agricole, surprinzător pentru toată lumea care nu se îndoaie de succesul listei cu semnul crucea se datorează unor împrejurări și fapte intervenite în zilele dinaintea votării. Arătam că incidentele petrecute în timpul votării au desvăluit o stare de lucruri curioasă și dăunătoare ordinii publice și intereselor țării.

În primul rând, este un lucru cert pe care l'vom dovedi, că în unele comune s'a făcut o propagandă subversivă cu caracter față bolșevic de către unii agenți țărăniști. Mintea naivă a anora din sate ni a fost turburată de lozincă sedicioasă a venirii la putere a celor „năcăjiți”, numai prin simplul fapt al votării listei cu „crucea” și cu îngrijorare trebuie să constatăm că această lozincă a fost strecurată și în rândurile celor însărcinați cu paza localurilor de vot.

Amestecul insolit al unor slujitori ai Altarului și model nedemn și indecent cum au lățele acestia să facă propagandă împotriva listei cu semnul crucea trebuie să fie cunoscut de către mulțimea drept-credincioșilor, pentru că să știe respectul și considerația pe care trebuie s'o acorde pe viitor unor fețe bisericesti.

Deasemenea ținem să atragem atenția autorităților militare asupra cazului unor ofițeri cari, împotriva textelor exprese ale legii, s'au amestecat în operațiunile de votare în văzul spectatorilor nedumeriți de o asemenea priveristă.

Unii din președinții localurilor de vot au avut atitudinile cari cu drept cuvânt au dat naștere la bănueli, ca de pildă cazul magistratului care presida la Peticcași care a impus cu îndărătnicie o anume ordine a votării pe comune, care a întârziat votarea și a produs confuziuni.

Relatăm mai la vale, din marea număr al incidentelor petrecute, o scenă de gustul Altarului, preotul Cosma din comuna Răpsig. Reproducem descrierea, așa cum ne-a fost transmisă de un martor ocular:

În vârtejul luptelor electorale ce s'au desfășurat în județul Arad, pentru Camerele Agricole, în ziua de 25 cor., s'a petrecut la cercul lăcu un fapt foarte dureros. Pe lista cu semnul crucea plină figura agronomul Dumitru Anastasiu, dir. Sindicatul Viticol Arad, un desinteresat luptător pe tărâmul agricol-viticol economic, care, după îndeplinirea idealului național, lăpădând haina militară, s'a avântat în regiunile viticole din Ardeal și Banat, unde a organizat Sindicatul Viticole, cu care a adus reale foloase cultivatorilor de vii.

La cercul de votare lăcu, de-a supraveghia alegerii, care din partea listei crucea plină a decurs cum nu se poate mai civilizată, iar din partea listei adverse era detașat dl. avocat dr. Emil Micloș, din Arad, asistat de preoții Monja din Șicula și Cosma din Răpsig.

Preotul Cosma dela începutul votării s'a arătat foarte arțagos, mai interesat chiar decât candidații de pe lista crucea, provocând incidente și contestații neîntemeiate. La un moment, uitând de locul unde se afla, a desbrăcat haina preoțească și a rămas în cămășe.

Purtătorul cuvântului de înfrățire și al păcii, păzitorul turmei lui Dumnezeu, fără motiv a început să strige că dacă comunele Răpsig și Gurba nu vor ajunge să voteze, fapt de care nimeni nu poate fi răspunzător, va fi în seara aceea „Mare vărsare de sânge” în lăcu.

Di Anastasiu atrăgându-i atențiunea că preoții nu pot profeta asemenea amenințări, și că alegerea decurgând în cea mai perfectă ordine, nu se poate explica de unde ar veni „marile vărsări de sânge”, preotul Cosma în cămășe, cu ochii injectați și cu apume la gură, a început să răcească că „regățeni” nu au ce căuta aci, nu au la ce să se amestece. Scena a fost penibilă, mai cu seamă, că alegerea era prezidată de un d. judecător maghiar, care s'a delectat în fața acestei porniri a preotului desbrăcat la cămășe, fără cu măcar să l'fi chemat la ordine. Asistența a rămas urit impresionată, dl. Anastasiu vădit indignat a ripostat cerându-l hemera la ordine, fapt ce nu s'a întâmplat, din care cauză a și reclamat cazul biroului central din Arad, telegrafic. Este foarte dureros că un preot ardelean să uite de sine în așa hal, desbrăcat și cu fața roșie de mânie n'justificată, ca și bătușii electorali de meserie, dând spectacolul cel mai degradator al omului de rând, crescut în rele și fapte sângeroase.

Un preot care conduce sufleteste turma lui Dumnezeu, un propovăduitor al cuvântului Mântuitorului, apostolul înfrățirii și al păcii, să vină în fața satenilor pe cari îi păstorește — și în fața unui judecător maghiar — desbrăcat în cămășe, cu ochii injectați, cu spume la gură, să arunce în fața unui om care a suferit pentru idealul național îndeplinit, care a sângerat în războiul de desrobire, în vremea când domnul părinte Cosma banchetua cu concetățenii de atunci, să arunce cuvântul de „regățean”, ca și când ar fi zis „venetic” unui muncitor neobosit pe tărâmul viticulturii și al publicității agricole, care mai mult decât toți advocații „doctori” de pe lista cu semnul „crucea” merita să fie în Camera Agricolă a județului, pe care l'a servit cu credință și cu pricepere dela unire și până astăzi! E lucru de omenie acesta?

Și ne mai mirăm că aici în Ardeal și Banat sectele religioase câștigă teren, în vremea sfânta noastră biserică ortodoxă se pășește din zi în zi. Cum ar fi altfel când preoții p'ărăsc turma și casa Domnului, își uită de chemarea lor și se avântă în lupte de care ar trebui să stea la o parte?

Să nu ne mirăm dacă curentul de răstăcere al sectelor religioase va cuprinde și pătura intelectuală, care privește astăzi cu inima strânsă spectacolul rusinos ce-l dau preoții ortodoxi băgați în politica militantă de partid.

Să primim aci lângă noi preoțimea catolică și cea de toate riturile, să observăm rezerva lor de toate cele lumesti și mai cu seamă de politică și să facem o comparație cu acei preoți din părțile Ardealului și Banatului, cari merg la alegeri cu ciomagul în mână, cu haina desbrăcată și cu fața injectată de răutate vorbind de vărsări de sânge; cari batjocoresc pe frații lor de sânge, pe „regățeni” cari au lățelele să jertfească totul pentru binele obșteasc, care s'au pus cu drag și desinteresat în serviciul regiunilor desrobite ducând lupta pentru romanizare și emancipare economică a regiunilor desrobite.

Când mergeau flăcăii din vechiul regat cu pepturile goale în fața goanțelor maghiaro-germane, dar cu inima plină de dorul desrobirii fraților, când mureau cântând „Ardealul, ne-asteaptă” atunci domnul părinte Cosma de s'gur că nu i numea „regățeni” ci „mamăligari”.

Credem că este timpul săpreem ca preoțimea ortodoxă să fie chemată la datorie înainte de ce va rămânea sfânta biserică strămoșească pășăită iar cavântul de „regățean” să dispară din uzul poporului, dar mai ales din al preoților, cari duc astăzi luptă de exterminare aici a tot ce este venit de vechiul regat.

Mai mult ca ori când se cere unire și pace pentru a consolida ceace am adunat cu trudă și cu jefa vechiului regat. „Preoții la biserică și în rezerva ce le-o împune menirea și situațiunea lor în societate! Cât mai este vreme și până ce nu se va perde complet credința și respectul de sfânta biserică strămoșească.

Un martor.

Inscrierile la liceul „Elena Ghiba-Birta”

La liceul Elena Ghiba-Birta din Arad înscrierile și reinscrierile se țin între 1-8 Septembrie, examenul de admitere în cl. I și de burșă între 10-15 Septembrie, examenul de corectivitate, partiulare și integrare între 10-18 Septembrie, examenul de admitere în cl. V modernă și reală, între 20-25 Septembrie. Cursurile încep la 26 Septembrie.

Programa detaliată a examenelor, se va afla la timpul său. Candidații diferitelor examene trebuie să fie prezente în ziua de începere a examenelor.

La acest liceu, sunt libere 13 burse de câte 5000 lei pentru fetele de funcționari lipsite de mijloace. Bursa se obține prin concurs. Înscrierea la concurs se va face între 1-8 Septembrie, pe baza unei petiții la care se va adănea un act doveditor că părintele petiționarului, afară de leafă, nu dispune de alte venituri. Pot fi primite la concurs și fiicele de săteni.

Elevele care se înscriu pentru examenul de admitere în cl. I liceului, desemența elevele

INFORMAȚIUNI

Nouii prefecți în Ardeal

În vederea alegerilor pentru camerele de comerț și de muncă și pentru alegerile românești și județene, guvernul a luat hotărârea să numească prefecți titulari în toate locurile vacante din Ardeal.

Dela Comisiunea de ocol de improprietărire

Autoritățile în drept ne înconștințează că la data de 1 Sept. 1925 se vor afla, la primăria din localitate, un tablou de toți acei cari urmează să fie improprietăriți cu lucruri de casă și grădini. Termenul de apel fiind fixat la data de 5 Sept. cum acest timp este prea scurt, cei în cauză sunt dator să se intereseze la timp de rezultatul cererilor înaintate.

Cinematografele Aradului

Are două cinematografe orașul nostru: „Apollo” și „Urania”, ambele lăsând de dorit, din punct de vedere igienic. Timpul dintre sfârșitul și începutul unei reprezentații fiind foarte scurt, nu se poate face nici un fel de curățire și aerisire. De asemenea ventilatoarele sunt așa fel așezate că au o acțiune cu nimic atmosferă înăbușătoare, pe timp de căldură, a acestor sale. Prețurile de intrare sunt așa de ridicate, că oferă patronilor beneficii materiale destul de mari din care ar putea ceda o parte pentru îndreptarea răului pe care îl cauzează publicului spectator. Asupra acestor insuficiențe de ordin sanitar a localurilor de cinematografe vom reveni.

Evacuarea completă a Ruhr-ului

BERLIN. — Garnizoana franceză a plecat Marți din Düsseldorf. Disburg va fi evacuat astăzi; rămâne numai comisiunea de navigație compusă din 40 oameni.

Arestarea a doi funcționari necinstiți, din serviciul Administrației financiare

Funcționarii Leughel și Schefer din serviciul Administrației financiare locale, secția încasărilor, fiind suspectați din cauza ovrășărilor la timp a unor restanțe bănești, au fost supuși unei anchete.

Rezultatul acestei anchete a fost că, acești funcționari fuseseră sume de bani mari, făcând vărsări de sume neexacte. Cu această metodă au reușit să își însușească suma de 94.000 lei. Cu actele încheiate în regulă au fost predați autorităților judecătorești.

Dela Congresul internațional al II-a

La Marsilia a fost deschis congresul Internațional al doua socialisti cu sediul la Amsterdam.

Au participat peste 1000 de delegați reprezentând aproape 80 de națiuni. Sediinta de deschidere a fost prezidată de d. Henderson, delegat englez și fost membru în guvernul Macdonald. S'a relevat faptul că delegații germani a luat loc lângă delegația franceză, iar delegațiunea engleză lângă aceea a Rusiei.

În cuvântarea de deschidere, Henderson a insistat asupra rolului important ce revine internaționalei a doua în progresul social și a schițat programul congresului, insistând asupra nevoii de a eprijini realizarea protocolului dela Geneva, pentru arbitraj, siguranță și dezarmare internațională, de a contribui la întărirea Ligii Națiunilor.

În sesiunea de după amiază, congresul a adoptat prin aclamațiuni, propunerea delegatului german Hilferding de a se vota o motiune în care să se ceară intrarea Germaniei în Liga Națiunilor și realizarea cât mai grabnică a dezarmării generale.

ARTISTICE-CULTURALE

Statistica publicațiilor periodice în România

După datele înfățișate de dl prof. I. Bianu, membru al Academiei Române, cu prilejul conferinței pe care a făcut-o în Sala Expoziției Presei, în anul 1923, — ultimul an asupra căruia există o statistică completă — au apărut în România:

1090 publicații periodice, dintre care 657 ziare și 433 reviste.
471 românești, 93 ungurești, 50 germane, 17 rusești, 6 evreiești, 5 franceze, 4 grecești, 3 bulgare, 3 armenie, 2 turcești, 1 polonez, 1 sârb, 1 albanez.

Revistele au fost: 360 românești, 51 ungurești, 21 germane, 1 albaneză.

A apărut:

V. Demetrius: Nuvele Alese („Biblioteca Semănătorul”, Arad. Prețul 15 lei.)

Activitatea literară a dlui V. Demetrius, mai cu seamă proza sa, este binecunoscută de publicul nostru cititor.

Volumele de nuvele alese pe care l'publică „Biblioteca Semănătorul” din Arad, va grăbi, dincoace de Carpați, răspândirea în cercuri cât mai largi a cătorva dintre cele mai frumoase și mai caracteristice pagini de proză ale dlui V. Demetrius.

Scrisul dlui Demetrius găsește în Ardeal un teren prielnic, atât la orașe cât și la sate. Nuvelele lui vor găsi prieteni mulți și statornici printre iubitorii de literatură dela noi.

Activitatea „Bibliotecii Semănătorul” în „Biblioteca Semănătorul” vor apare în curând următoarele volume:

Charles-Lébrun și D. Nanu: La Mielul Alb. Trei acte în versuri.

George Mihail Zamfirescu: Mogașia, traduceri.

Onisifor Ghila: În jurul catolicismului și-a unirii bisericilor.

Prof. Dr. Gr. Cristescu: Perspective sociale și culturale în lumina evangheliei.

Ultima oră

Rezultatul definitiv al alegerilor:

Listele cetățenești au reușit în 32 de județe. Opoziția: averescani, țărăniști și naționaliști au reușit în 42 de județe. În ce privește numărul voturilor, este superior acela obținut de listele cetățenești.

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Dir. Lic. „E. Ghiba Birta”

Activitatea culturală a societății „Astra”

„Astra culturală” își ține congresul de astăzi la Reghinul săseac, în zilele de 29 și 30 August.

Credem că nu mai e nevoie să insistăm pe lângă cititorii noștri asupra importanței acestei instituții culturale românești. A pătruns în opinia publică convingerea că această societate este una din cele mai de seamă instituții românești. Oricine a citit, cât de cât, istoria culturală din Ardealul românesc, știe că fără de activitatea acestei societăți, n'am fi avut evoluția sufletească din ultimele decenii. Din 1861, de când s'a înființat, și până acum această societate a fost totdeauna în fruntea mișcărilor culturale.

Ceace a prestat până acum este vrednic de laudă. Așa ne-a dat prima enciclopedie română, în 3 volume, Biblioteca populară, (în peste 1.000.000 de exemplare), ea a înființat cele peste 300 de biblioteci populare la sate, cele peste 25.000 de prelegeri populare și peste 2500 de conferințe la orașe. „Muzeul” cu cele peste 30.000 de obiecte, biblioteca principală cu cele peste 50.000 de volume, „Internatul de fete”, model de internat. Dar a lucrat și mai mult. A strâns rândurile, a dat lozinci sănătoase, viabile. A lăsat și în stânga și în dreapta: „Ce ne unește” și a lucrat amănunțit acestei întrebări foarte la locul ei și în zilele noastre.

„Adunările ei generale”, astăzi congresele ei, au fost înainte de România întregită, adevărate serbări naționale, locuri de întâlnire a tot ce avea românimea mai bun, în tot alt și alt oraș al Ardealului. Se întâlneau aici avocații, medicii, profesorii români cu țărânii români din satele cărora pomniseră și — ca într-o adevărată democrație — își strângeau mâinile, îmbărbătându-se reciproc. Așa câștigau putere, să persevereze pe cărare apucată: desrobirea sufletească.

Așa se micșorează frecările între clasele sociale, așa se cimentează legături mai strânse între țaran și surtucar.

Dacă „Astra” culturală și a avut partea lui în lupta culturală din trecut, e îndreptățită chemarea obștei românești ca această muncă nobilă să fie săvârșită și de

acii înainte. Cu atât mai mult sunt îndreptățite așteptările publicului românesc, cu cât în sânul „Astreii” culturale s'au îndeplinit în timpul din urmă schimbări în vederea propagandei de după războiu, schimbări, care ne îndreptătesc a crede că viitorul numai bun poate fi.

Se lămuresc tot mai mult problemele. Agenturile, acum „cercurile culturale”, des-părțimintele, secțiunile științifice și literare își capătă table nouă ale legii, table, cari vor fi sancționate de congresul dela Reghin. O nouă viață pulsează în întreg organismul acestei societăți.

„N'avem timp de pierdut!” e lozincă ce o dă unul din despărțiminte (Sibiu) și acest „N'avem timp de pierdut!” trebuie să fie auzit în toate unghiurile unde se află suflarea românească.

Pianuri frumoase, mari, așteaptă să fie realizate. Secțiunile au promis ca într-o emulație nobilă, cinstită, să lucreze din greu în folosul „Astreii” culturale. E vorba ca „Biblioteca populară”, care a ajuns la No. 128, să și sporască tirajul, ca revista „Transilvania” să primească colaborarea regulată a tuturor secțiilor (10), ca să poată fi o oglindă fidelă a sufletului românesc din Ardeal, totodată suflet de om ce se sbuciumă, cu problemele comune.

La Reghinul săseac se va da și un con-duct etnografic — arătându și satele noastre de pe acolo vigoarea, deșteptăciunea, bunul simț, dupăcum am putut admira calitățile acestea la Breaza, Văleni, la Câmpeni și Vidra, anii trecuți.

Va fi o trecere în revistă a ce are mai bun neamul acesta românesc și va fi o juri-mintă atât a intelectualilor cât și a țărânilor de a nu părăsi cărarea cea grea, dar deosebită la lumină, a culturii.

Dacă a fost cândva nevoie de o stângere a rândurilor, spre binele comun este în zilele noastre.

„Astra” culturală ne invită la aceasta. Nu poate fi om care să nu aplaude.

Sub flamura ei venerabilă o să ne adunăm puterile și vom porni înviorați mai departe.

Publicațiune.

La primăria din Sămbăteni devenind un post de scriitor vacant, cei cari sunt pe deplin vărsați în agendele notariale pot ca să ocupe acest post. Petițiunile să pot înainta până în ziua de 31 August a. c. la Primărie. (1682)

Notar: **Petru Moldovan.**

No. 44 2—1925, esc.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat executor jud. re-gesc, prin aceasta publică, că în urma decisiunii al Judecătoriei de ocol Nădlac No. G. 242—1925 în favoarea lui Ludovic Kupsek pentru suma de Lei 1662 capital și accesorii, se decide termen de licitațiune pe ziua de 22 August 1925 la orele 5 d. m. la fața locului No. 190, unde se va vinde la licitațiune publică: 1 mașină de cusut veche prețuită în Lei 2000.

Nădlac, la 7 August 1925. (1683) **SAMUILA SZINAK,** deleg. executor.

Nr. G. 2178—1924.

Publicațiune de licitație.

Pe baza decisiunii judecătoriei de ocol Arad, No. de mai sus, mașină de cusut, mobilă și alte obiecte prețuite în suma de Lei 24.850 cuprinse în favorul firmei Bourne și Comp. pentru suma de Lei 9200 capital, interese de 6% dela 15 Ianuarie 1925 precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad, Piața Mihai Viteazul No. 10, și continuative în Bulev. Regele Maria Nr. 9, în ziua de 7 Septembrie 1925 la orele 3 d. m. — conf. art. de lege LX §-ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale.

Această licitație se va ține și în favorul lui Surany Eugen, firmei Szarvas și Comp., Hirsch A., Kiss A., firmei Dreher Hagen-macher și Rob. Spiru.

Arad, la 14 August 1925. (1684) Exec. judec.: **GH. CIUPULIGA.**

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	5 ³⁰
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	7 ³⁰
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș	expres	10 ³⁰
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	personal	23 ³⁰
Teiuș	personal	21 ⁰⁸	Teiuș	personal	23 ³⁰
Timișoara	personal	1 ¹⁰	Timișoara	personal	4 ³⁰
Timișoara	personal	6 ¹⁰	Timișoara	personal	9 ³⁰
Timișoara	accelerat	7 ⁰²	Timișoara	accelerat	11 ³⁰
Timișoara	personal	10 ³⁵	Timișoara	personal	13 ³⁰
Timișoara	personal	16 ³⁰	Timișoara	personal	20 ³⁰
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	23 ³⁰
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	0 ³⁰
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	expres	6 ³⁰
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	7 ³⁰
Curtici	personal	9 ⁰⁶	Curtici	personal	11 ³⁰
Curtici	personal	14 ²⁴	Curtici	personal	17 ³⁰
Curtici	personal	17 ²⁴	Curtici	personal	20 ³⁰
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici	personal	20 ³⁰
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	personal	7 ³⁰
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. accel.	8 ³⁰
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	mot. pers.	15 ³⁰
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	personal	20 ³⁰
Oradea-Mare	personal	5 ⁰⁰	Oradea-Mare	personal	15 ³⁰
Oradea-Mare	mixt	13 ¹²	Oradea-Mare	mixt	18 ³⁰
Oradea-Mare	accelerat	16 ⁰⁰	Oradea-Mare	accelerat	20 ³⁰
Oradea-Mare	personal	19 ³⁷	Oradea-Mare	personal	23 ³⁰
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰	Pecica	personal	15 ³⁰
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	11 ³⁰
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²	Pecica	mot. pers.	16 ³⁰
Pecica	personal	18 ⁵⁰	Pecica	personal	20 ³⁰
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	7 ³⁰
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	mixt	20 ³⁰
Otlaca	mixt	15 ³⁵	Otlaca	personal	20 ³⁰

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Nouii comercializări

Consiliul superior de control și îndrumare, care lucrează la ministerul industriei și comerțului, întruind se sub președinția dlui M. Oromvlu, guvernatorul Băncii Naționale, a luat în cercetare proiectul de statut pentru comercializarea societății electrice din Sibiu.

Clasificarea stabilimentelor comerciale

„Monitorul Oficial” publică următoarea decizie a ministerului finanțelor:

Comisiunile prevăzute de art. I, alin. II al legii taxelor pe lux și cifra afacerilor, se vor intruce și efectua lucrările de clasificarea stabilimentelor prevăzute de acel articol de lege cu începere dela 1 Septembrie 1925—10 Septembrie inclusiv.

Aceste comisiuni vor avea a face clasificarea nouilor stabilimente sau ale acelor care deși clasificate și au schimbat în totul hăzele pe temelul cărora s'a făcut acele clasificări.

Comisiunile vor lucra în localurile administrațiilor financiare în comunele reședințe de județ, iar în comunele ce nu sunt reședințe în localurile percepțiilor respective.

Hotărârile acestor comisiuni vor fi comunicate contribuabililor în condițiile stipulate de lege.

Producțiunea metalelor românești extrase în anul 1924

Din datele statistice centralizate la direcțiunea generală a statisticii din ministerul industriei și comerțului rezultă că în anul 1924 am avut următoarea producțiune de metale obținute din prunerarea minereurilor: aur 1311 kgr. în valoare totală de lei 178.572.000; argint 2246 kgr. în valoare de 10.104.934 lei; cupru 89.635 kgr. în val. de 4.658.048 lei; plumb și antimoniu 433.118 kgr. în val. de 14.397.781 lei; glaură extrasă din plumb 150.857 kgr. în val. de 6.644.935 lei și fontă 46.081 kgr. în val. de 204.260.340 lei.

Valoarea totală a acestor metale pe anul 1924 reprezintă suma de 7.894.307.171 lei.

Devizele și valuta.

Ra d o r. 27 August.

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	122.75	122.80
Amsterdam	207.90	207.90
New-York	516.—	516.—
Londra	2506.50	2506.50
Paris	2430.—	2435.—
Milano	1935.—	1935.—
Praga	1530.—	1530.—
Budapesta	72.55	72.55
Belgrad	922.50	922.50
București	260.—	260.—
Varșovia	87.50	87.50
Viena	72.60	72.60

Cursul devizelor București pe ziua de 27 August 1925.

	Cerute
Paris	9.55
Berlin	—
Londra	985.—
New-York	200.—
Italia	760.—
Elveția	39.20
Viena	28.25
Budapesta	—
Praga	5.95

Valute:

	Cerute	Oferte
Napoleon	9.35.—	—
Marci	46.50	—
Leva	140.—	—
Lire otomane	112.—	—
Sterline	960.—	—
Francezi	9.50	—
Elvețieni	38.—	—
Italiani	7.35.—	—
Draclme	300.—	—
Dinari	345.—	—
Dolari	198.50	—
Marca poloneză	33.—	—
Coroane austriacă	28.50	—
„ maghiară	27.75	—
„ cehoslovacă	5.95	—

Cale Ferate Arad-Podgoria

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane								
2	4	6	8	10	Klm.	Arad-Ghioroc								
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a								
510	800	1130	1440	1900	—	Pi.	Arad	Sos.	715	957	1314	1644	2104	2245
514	804	1134	1444	1904	1-1	Arad C. F. R.		712	954	1311	1641	2101	2240	
						Halta 1								
						Micălăca nouă								
521	811	1141	1451	1911	2-5	Micălăca		705	947	1324	1634	2054	2233	
530	820	1149	1459	1919	6-7	Glogovaț		657	936	1316	1626	2046	2225	
539	829	1159	1509	1929	11-6	Măndruloș		647	929	1306	1616	2036	2218	
						Halta Măndruloș-Cicir								
544	834	1294	1514	1934	12-9	Cicir		641	924	1301	1611	2031	2213	
553	843	1213	1523	1943	16-3	Sămbăteni		632	915	1292	1602	2022	2205	
604	854	1224	1534	1954	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	2011	2155	
						Halta 3								
607	857	1227	1537	1957	22-3	Ghioroc piața	Pi.	617	900	1237	1547	2007	2151	
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane								
102	104	106	108	110	Klm.	Ghioroc-Pâncota								
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a								
617	900	1237	1547	2007	—	Pi.	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1228	1538	1958	
622	904	1242	1552	2012	1-1	Covin		602	855	1224	1534	1954		
						Halta 5								
						Halta 7								
631	912	1251	1601	2021	4-7	Covășin		553	847	1215	1525	1945		
						Halta Covășin com.								
						Halta 8								
						Halta 9								
						Halta 10								
650	928	1310	1620	2040	11-5	Poala nuntelui		534	831	1156	1506	1925		
						Halta 12								
65	936	1318	1628	2048	13-6	Sicra		525	823	1147	1457	1917		
						Halta 13								
						Halta 14								
707	945	1327	1637	2057	16-5	Gaița		516	814	1138	1448	1908		
712	950	1332	1642	2102	19-9	Măscu		511	809	1133	1443	1903		
718	956	1338	1648	2108	20-7	Pâncota gara		505	803	1127	1437	1857		
						Halta 16								
722	1000	1342	1652	2112	22-2	Pâncota piața	Pi.	500	758	1122	1432	1852		
						Pâncota comuna								
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane								
202	204	206	208	210	Klm.	Ghioroc-Radna								
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a								
617	900	1237	1547	2007	—	Pi.	Ghioroc piața	Sos.	605	856	1229	1539	1959	
						Halta 17								
						Halta 18								
						Halta 19								
625	907	1245	1555	2015	2-3	Miniș		558	850	1222	1532	1952	2111	
						Halta 21								
635	916	1255	1605	2025	5-4	Păuliș		548	841	1212	1522	1942	2135	
						Halta 23								
643	924	1303	1613	2033	9-1	Barațca halta		540	833	1204	1514	1934	2127	
						Radna comuna								